

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Ten eerste is dit de thematische wetsevaluatie over de gedwongen zorg van ZonMw. Onderdeel van de evaluatie was ook de rechtspositie van jeugdigen in gesloten instellingen. Aanbevolen werd om één wet voor gesloten jeugdinrichtingen op te stellen. Ook sluit dit wetsvoorstel aan bij de transformatie van de gesloten jeugdhulp. Het verbeteren van het leefklimaat in gesloten jeugdhulpinstellingen, het terugdringen van het aantal gedwongen afzonderingen en de ontwikkeling van kleinschalige alternatieven voor de gesloten jeugdhulp zijn daarin belangrijke doelstellingen. Het wetsvoorstel sluit tevens aan bij de conclusies van de Verkenning Vrijheidsbeneming Justitiële Jeugd (VIV JJ) en daaropvolgende besluit tot transformatie van vrijheidsbeneming voor justitiële jeugdigen. In de Kamerbrief van 28 juni 2019 is aangekondigd dat het kabinet investeert in een duurzaam stelsel van vrijheidsbeneming voor justitiële jeugdigen, met meer maatwerk

2. Wie zijn betrokken?

Jeugdigen in gesloten instellingen, belangenorganisaties van jeugdigen, jeugdhulpaanbieders, justitiële jeugdinrichtingen, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Justitie en Veiligheid, vertrouwenspersonen, gemeenten.

3. Wat is het probleem?

Geconstateerd is dat de rechtspositie van jeugdigen in de gesloten jeugdhulpinstellingen en justitiële jeugdinrichtingen (gesloten jeugdinrichtingen) verschillend en onvolledig geregeld is hetgeen de rechtspositie van jeugdigen verzwakt. De huidige regelgeving op het gebied van gesloten jeugdhulp biedt veel beleidsruimte bij de toepassing van vrijheidsbepalende maatregelen, waardoor deze maatregelen soms te snel en te verschillend worden toegepast. Tegelijkertijd biedt de regelgeving voor jeugdigen die in justitiële jeugdinrichtingen verblijven juist te weinig mogelijkheden voor differentiatie.

4. Wat is het doel?

Dit wetsvoorstel beoogt drie (primaire) doelstellingen te realiseren. In de eerste plaats heeft dit wetsvoorstel als doel om de rechtspositie van jeugdigen in gesloten instellingen te verbeteren. Binnen deze doelstelling wordt in het bijzonder beoogd om binnen de gesloten setting vrijheidsbeperking van jeugdigen zoveel mogelijk te voorkomen. Ten tweede beoogt het wetsvoorstel de interne rechtspositie van jeugdigen in een gesloten instelling als gevolg van een rechterlijke beslissing zoveel mogelijk te harmoniseren. Ten slotte ondersteunt het wetsvoorstel de ontwikkeling naar meer kleinschaligheid bij de instellingen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De afgelopen jaren is de noodzaak voor verbetering en harmonisatie van de rechtspositie van jeugdigen in gesloten instellingen steeds meer naar voren gekomen. Om die doelstellingen te bereiken is overheidsinterventie noodzakelijk. Niet alleen is andere regelgeving vereist, ook is stimulering en coördinatie vanuit de overheid noodzakelijk zodat instellingen gezamenlijk met een gedeelde visie werken aan de verbetering en harmonisatie van de rechtspositie van jeugdigen.

6. Wat is het beste instrument?

De wettelijke bepalingen ten aanzien van de rechtspositie van jeugdigen die nu zijn opgenomen in hoofdstuk 6 van de Jeugdwet en de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen kunnen enkel

bij wet gewijzigd worden. Voor verbeteringen ten aanzien van de rechtspositie van jeugdigen waar een wetswijziging niet het aangewezen instrument is, wordt het veld ondersteund om die verbeteringen door te voeren. Het programma "Zorg voor de Jeugd" is hierbij met name van belang.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Betrokken jeugdigen

De rechtspositie en de rechtsbescherming van de betrokken jeugdigen wordt verbeterd. Het wetsvoorstel moet ertoe bijdragen dat jeugdigen minder in hun vrijheden worden beperkt.

Medewerkers in gesloten jeugdinstituten

Het wetsvoorstel biedt concrete handvatten ten aanzien van de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen en biedt mogelijkheden voor maatwerkoplossingen. Registeren van de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen is onvermijdelijk om als instelling meer inzicht te krijgen wanneer maatregelen worden toegepast, ook al vormt dit wel een verzwaring van administratieve lasten.

Overheid

Voorgesteld wordt om in de Jeugdwet ten aanzien van het verlenen van machtigingen enkele procedurele vereisten aan te passen, zodat de rechtspraak beter kan beoordelen of een (voorwaardelijke) machtiging voor gesloten jeugdhulp noodzakelijk en geschikt is.